

België heeft renovaties nodig!

De economie doen heropleven en energieverpilling een halt toeroepen

Een aantal actoren inzake energie-efficiëntie in de bouwsector zetten hun schouders onder het initiatief Renovate Belgium 2014. Het initiatief bundelt de krachten van de producenten van bouwmaterialen, Essenscia, Federplast en de Confederatie Bouw. De bedoeling bestaat erin om een ambitieus renovatiebeleid uit te werken.

- Om het economisch herstel te stimuleren

De Belgische bedrijven uit de sector zijn heel hard getroffen door de crisis, en dit heeft onmiddellijke gevolgen voor de werkgelegenheid. Tussen 2008 en 2013 zien we het aantal aanvragen van vergunningen voor renovaties¹ dalen met 5 % (33.218 aanvragen in 2008, 31.617 in 2013).

De bouwsector biedt echte opportuniteiten inzake duurzame en niet verplaatsbare jobs. Vooral de energierenovatie biedt enorme mogelijkheden. Men gaat ervan uit dat er 17 jobs kunnen gecreëerd worden voor elk miljoen euro dat wordt geïnvesteerd in energierenovatie².

- Om de KMO's te ondersteunen

In België zijn de meeste bedrijven die actief zijn in de bouwsector KMO's: 96 % van hen stelt minder dan 10 mensen³ te werk. Duurzaam bouwen biedt nieuwe mogelijkheden en uiteenlopende jobs met een sterke toegevoegde waarde.

Investeren in energierenovatie zou het mogelijk maken om 60.000 jobs te creëren in België tegen 2020⁴.

- Om komaf te maken met de energie-onzekerheid

In ons land worden 15 % van de gezinnen geconfronteerd met energie-onzekerheid: ze besteden meer dan 10 % van hun inkomen aan energie-uitgaven⁵, en vaak kunnen ze zich onvoldoende verwarmen. Dit treft vooral bepaalde kwetsbare groepen van de bevolking, zoals oudere mensen. Dat is ook niet verwonderlijk als men weet dat de energieprijzen tussen 2005 en 2013 steeg met 53 %⁶.

---

¹ Cijfers Confederatie Bouw

² Studie Copenhagen Economics 'Multiple benefits of Investing in Energy Efficient Renovations: Impact on Public Finances'

³ Cijfers Confederatie Bouw

⁴ Studie Copenhagen Economics 'Multiple benefits of Investing in Energy Efficient Renovations: Impact on Public Finances'

⁵ Studie IGEAT

⁶ Cijfers FOD Economie

Het gemiddeld jaarlijks verbruik van een gezin van 23,65 MWh kostte in 2005 885 €, en slurpt nu een budget op van 1.275⁷ €.

- **Om de openbare financiën te ondersteunen**

De voordelen van renoveren vinden we niet alleen terug in de bouwsector en ze hebben niet allemaal te maken met energie-efficiëntie. De return on investment is ook meervoudig inzake openbare financiën:

- Verhoging van de fiscale inkomsten
- Minder tewerkstellingssubsidies en werkloosheidsuitkeringen
- Positieve impact op andere openbare uitgaven. Zo biedt 1 € overheidsgeld besteed aan energierenovatie de mogelijkheid om 0,42 € te besparen in de gezondheidszorg⁸.

Op deze manier werd aangetoond dat over het algemeen één euro die door de staat wordt geïnvesteerd tussen de 4 en 5 euro kan opbrengen aan overheidsinkomsten⁹.

- **Om de levenskwaliteit in de gebouwen te verbeteren**

In België zijn meer dan de helft van de gebouwen meer dan 50 jaar oud. Een bewoner op vijf wordt geconfronteerd met lekken, vochtigheid of verrotting in zijn woning¹⁰, problemen die vaak verband houden met onvoldoende isolering en verluchting. Alleen al in Wallonië zouden meer dan 800.000 gebouwen moeten gerenoveerd¹¹ worden.

De levenskwaliteit verbeteren in onze gebouwen heeft dus een impact op onze gezondheid, maar het biedt ook onmiddellijke voordelen in de scholen en op de werkplaatsen: verschillende studies hebben namelijk aangetoond dat een verbetering van de kwaliteit van de lucht binnen in een gebouw en van het percentage natuurlijk licht de productiviteit van de bewoners kan verhogen met 20 %¹².

- **Om de luchtvervuiling en de CO₂-uitstoot drastisch te beperken**

40 % minder globaal energieverbruik tegen 2030 zou de mogelijkheid bieden om de uitstoot van broeikasgassen te doen dalen met 61 %¹³ in plaats van 49 %.

In Europa houdt 40 % van het energieverbruik verband met het verbruik van de gebouwen. De residentiële sector vertegenwoordigt twee derden van dit verbruik. Het Belgisch vastgoedpark biedt enorme mogelijkheden om energie te besparen: het gemiddeld verbruik bedraagt 72 % meer dan het Europees¹⁴ gemiddelde. De nieuwbouw vertegenwoordigt slechts een beperkt deel van dit verbruik, het is het bestaande park van 4 miljoen gebouwen dat deze energieverstopping verklaart. De oorzaken zijn eenvoudig: meer dan 70 % van de gebouwen beschikken niet over geïsoleerde buitenmuren of beschikken over een gedeeltelijke isolatie; meer dan 47 % van hen heeft een dak dat weinig of niet

---

⁷ Cijfers FOD Economie

⁸ Studie Copenhagen Economics 'Multiple benefits of Investing in Energy Efficient Renovations: Impact on Public Finances'

⁹ Jülich Research Center 'Fördereffekte der KfW-Programme zum energieeffizienten Bauen und Sanieren' (2011).

¹⁰ Cijfers : Energy consumption survey for Belgian Households (Eurostat, 2012)

¹¹ Ontwikkelingsoverzicht van de regionale ruimte.

¹² Heschong L and Mahone, D. Daylight in Schools; Copenhagen Economics.

¹³ Bron Energy Saving Pioneers

¹⁴ Bron: Pathways to world-class energy efficiency in Belgium, Mc Kinsey report, 2009

geïsoleerd is¹⁵. Minder dan 15 % van de vensters zijn uitgerust met beglazing met een hoog rendement die de mogelijkheid biedt om veel energie¹⁶ te besparen. Een aanzienlijk deel van de gebouwen is nog steeds uitgerust met enkelvoudige beglazing (18,7% in Vlaanderen, 22,7% in Brussel)¹⁷.

- Om ervoor te zorgen dat we minder energie-afhankelijk zijn

België is voor 78,9 % afhankelijk van ingevoerde energie, een cijfer dat boven het Europees gemiddelde ligt. In de toekomst zal België meer afhankelijk worden van de gasbevoorrading vanuit landen die niet behoren tot de EU, in het bijzonder Rusland, terwijl de wereldwijde ontginning van aardolie verder zal beperkt worden tot een alsmaar kleiner aantal landen¹⁸.

De productie van hernieuwbare energie gaat langzaam in België. Ons land legde een productiedoelstelling vast van 13 % hernieuwbare energie voor het uiteindelijke bruto energieverbruik tegen 2020.¹⁹

Bij het lezen van deze cijfers blijkt duidelijk dat het meest efficiënte middel om onze energieonafhankelijkheid te versterken erin bestaat om onze behoefte aan energie eerst te beperken.

De politieke prioriteiten

1. Het energieverbruik van de gebouwen met 80 % doen dalen tegen 2050 (in vergelijking met het verbruiksniveau van 2005):
  - een sectorale doelstelling opstellen voor de bouw, alleen al om een sterk signaal te geven naar de hele keten, die dan vraag en aanbod zal kunnen organiseren.
  - zin geven aan de globale renovatie en de mogelijkheid bieden om dit indien nodig in fasen te organiseren naargelang de noden van elk gebouw.
  - een doelstelling vastleggen op lange termijn die de mogelijkheid zal bieden om een sterke dynamiek te creëren die alle betrokken actoren kan mobiliseren en de nodige financieringen kan vrijmaken.
2. Zorgen voor een jaarlijkse renovatie van 3 % van het vastgoedpark tegen 2020, in eerste instantie door de overheidsinstanties (overeenkomstig de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie²⁰), en om dit te handhaven tot 2050, door een prioriteit te maken van de sociale huisvesting.
3. Ervoor zorgen dat alle renovaties grondige energierenovaties zijn, die eventueel in fasen moeten verlopen.
4. Zorgen voor een reglementair kader om de energierenovatie te ondersteunen.

---

¹⁵ Bron: Onderzoek inzake de woonkwaliteit in Wallonië, 2006 - 2007

¹⁶ TNO Built Environment and Geosciences - Glazing type distribution in the EU building stock - TNO Report TNO-60DTM-2011-00338 - February 2011

¹⁷ Eurostat « Energy Consumption Survey for Belgian Households » (2012).

¹⁸ Bron FOD Economie

¹⁹ België, Nationaal actieplan inzake hernieuwbare energie, 2010.

²⁰ Richtlijn 2012/27/EU

Welke concrete maatregelen?

Er moet een nieuw renovatiebeleid komen. Dit beleid moet de renovatie van het vastgoedpark een boost geven, inclusief de residentiële sector, zowel publiek als privé.

1. Tijdens het eerste jaar van de legislatuur een **energierenovatieplan van het vastgoedpark opstellen** gebaseerd op realistische en gefundeerde informatie met gekwantificeerde jaarlijkse doelstellingen, en in overleg met de sector.
2. **Het beleid van financiële ondersteuning** voor energierenovatie herdefiniëren en na verloop van tijd stabiel houden door gecombineerde maatregelen te stimuleren. De budgetten die nodig zijn voor de ondersteuning van de energierenovatie moeten gegarandeerd zijn.
3. De mogelijkheden voor **alternatieve en innoverende financieringen** versterken, door bijvoorbeeld rekening te houden met de positieve effecten van energiebesparingen op het terugbetalingsvermogen van de leners, door **fondsen te creëren bedoeld voor energierenovatie** (federaal, regionaal of lokaal), door de financiering aan te moedigen via de ESCO-modellen en door zich te inspireren op goede bestaande voorbeelden in het buitenland.
4. De **aftrekbaarheid van de hypothecaire kredieten** behouden, met een aanmoedigende maatregel in het kader van energierenovatiewerken.
5. Gedurende een gegeven periode de **verhoging van het kadastraal inkomen beperken** gekoppeld aan investeringen om de structuur van het gebouw te verbeteren.
6. Het **systeem van de energiecertificaten aanpassen** om er een echte werktuul van te maken voor de inspanningen inzake energierenovatie, in het bijzonder tijdens de reeds gedefinieerde fasen zoals de onderhoudswerken (ervoor zorgen dat de technische veiligheidsnormen worden nageleefd; wijziging van apparatuur, enz ...) of het onderhoud van gevels of daken.
7. In de gevallen waarin wordt gesteld dat de **afbraak/ heropbouw** verkieslijk is vanuit energetisch standpunt, hieraan de voorkeur geven met een aangepast btw-percentage.
8. De bevoegdheid voor het **energiebeleid en het stedenbouwkundig beleid** hergroeperen teneinde ervoor te zorgen dat de beste energierenovatie-oplossingen kunnen ingezet worden.

